

НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ"
ФАКУЛТЕТ „АРТИЛЕРИЯ, ПВО И КИС“
9713 гр. Шумен, ул. „Карел Шкорпил“ №1

телефон: (054)801 040; тел.факс:(054)877 463; e-mail: nvu-sh@pv-ma.bg

---

КАТЕДРА „ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ“

АКАДЕМИЧЕН СТАНДАРТ

ЗА

ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН

„БАКАЛАВЪР“

ВЪВ ФАКУЛТЕТ „АРТИЛЕРИЯ, ПВО И КИС“ - ШУМЕН

Област на висшето образование:	9. Сигурност и отбрана
Професионално направление:	9.1. Национална сигурност
Професионална квалификация:	Експерт по сигурността
Специалност:	9.1.2. Административна и информационна сигурност

ШУМЕН

МАРТ 2016 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	стр.
1. Квалификационна характеристика	3
1.1. Цели и задачи на специалността	3
1.2. Общи знания и умения	4
1.3. Специални изисквания	5
1.4. Реализация на завършилите специалността	7
2. Учебен план	8
3. Прием на студенти в специалността	10
4. Академичен състав	11
4.1. Количествени и нормативни изисквания	11
4.2. Общи изисквания към академичния състав на бакалавърската програма	11
4.3. Специфични изисквания	13

1. Квалификационна характеристика

1.1. Цели и задачи на специалността

Целите и задачите на обучението по специалността „Административна и информационна сигурност” са насочени към потребностите на обществото в национален, регионален и международен мащаб и се поставят в пряка връзка с мисията, визията и ценностите на Университета.

Специалността „Административна и информационна сигурност” е предназначена да подготвя кадри с широкопрофилна квалификация в областта на националната сигурност с образователно-квалификационна степен „бакалавър”, способни да се реализират успешно на пазара на труда в условия на силна конкуренция.

Бакалавърското равнище на университетската програма е обвързано с изискванията тя:

1. да даде фундаментална подготовка по широкопрофилна специалност, свързана с професионалното направление, към което се отнася;
2. да има международна сравнимост на придобитите знания и развитите умения;
3. да създаде условия за овладяване на широкопрофилни теоретични знания, практически умения и професионални компетентности;
4. да развие:
  - а. умения за самостоятелна професионална работа и за работа в екип;
  - б. адаптивност в съответствие с изменящите се условия;
  - в. способности за продължаване на образованието в по-висока степен на самостоятелност;
  - г. конкурентоспособност на пазара на труда;
  - д. образователна мобилност, включително в чужбина.

Получената подготовка трябва да дава възможност на придобилите образователно-квалификационна степен „бакалавър“ да упражняват професии, съответни на тази степен, да продължават обучението си във всяко висше училище в следващи образователно-квалификационни

степени, да участват успешно в различни форми на продължаващо обучение през целия живот.

1.2. Общи знания, умения и качества

Знанията, уменията, ценностите и компетенциите, които се изграждат чрез бакалавърската програма, трябва да съответстват на поставените цели и задачи на обучението. В този стандарт те се изброяват и формулират така, че да бъдат измерими и контролируеми.

Бакалавърът следва:

- да притежава преносими теоретични и фактологични знания в областта, включително свързани с най-новите постижения в нея;
- самостоятелно да интерпретира придобитите знания, критично да възприема, разбира и излага теории и принципи;
- да притежава умения за прилагане на методи и средства, позволяващи решаване на сложни задачи в условията на риск и неопределеност;
- да проявява новаторство и творчески подход при решаване на нестандартни казуси и задачи;
- да притежава качества като хуманност, честност, професионална етика, отговорност, толерантност, комуникативност, предприемчивост, гъвкавост, комбинативност и др.
- да притежава ключови компетентности, като:
  - навици за самообучение;
  - умения за работа в екип;
  - правилен писмен и вербален изказ;
  - умения за професионално и социално общуване;
  - умения да анализира, интерпретира и обобщава получената информация;
  - умения да представя и защитава свои идеи и тези, да води дискусии;
  - умения да излага ясно и разбираемо професионални идеи, проблеми и решения пред специалисти и неспециалисти при езикова комуникация на поне един от основните европейски езици;
  - да проявява самостоятелност и носи отговорност, съответни на длъжностите, предвидени за тази образователна степен;

- да взема решения в сложни условия и при влиянието на различни взаимодействащи си и трудно предвидими фактори;
- да прилага придобитите знания и умения в нови или непознати условия;
- да има широк мироглед, способност да анализира в по-мощабен и интердисциплинарен контекст,
- да проявява разбиране и солидарност с членовете на екипа и другите общности.

1.3. Специални изисквания и умения

Бакалавърът притежава теоретични (научни, математически, системни) знания в областта на специалността. Владее теории, принципи, методи и средства, събира, класифицира, оценява и интерпретира данни от сферата на специалността, позволяващи решаване на задачи със сложност на равнището на образователната степен.

Използва знанията за идентификация, постановка и решение на задачи по известни методи. Може да избира аналитични методи за математическо моделиране и анализ на продуктите и дейностите в системите за управление на сигурността. Самостоятелно интерпретира придобитите знания и умее да ги прилага. Познава методите за проектиране и използването им в практиката за разработка и реализация на проекти на системи за информационна сигурност по зададени изисквания. Подбира и използва необходимото оборудване, инструменти, методи и свързва теорията с практиката.

Конкретните изисквания се поставят от факултетните съвети в съответствие със спецификата на специалността. Те изброяват знания и умения, необходими за успешна професионална дейност, общотеоретичната и специална подготовка, професионалните компетенции, умения по специалността, както и възможностите за професионална реализация на завършилия обучението по специалността.

Задължителните изисквания към подготовката на бакалавъра от специалност „Административна и информационна сигурност“ са:

1. Да има знания за:

- същността и особеностите на гражданското общество;
- функциите и задачите на държавата и правото;

- административно-териториалното устройство на Република България, организацията, управлението и функциите на публичната администрация;

- функциите и задачите на органите на местното самоуправление и местната администрация;

- взаимодействието между органите на централната и местната администрация;

- развитие на възгледите, ценностната система и етиката в съответствие с изискванията и успешното лидерство в условията на динамично развиващото се демократично общество и интегрирането в ЕС и НАТО;

- основните национални и международни стандарти на ЕС и НАТО, отнасящи се до изграждането и управлението на системите за информационна сигурност.

- съвременните информационни технологии, комуникационните и информационните системи, компютърни мрежи и способите за проектиране на основните подсистеми и възможности за оптимизиране на всяка една от тях;

- способности за прилагане на придобитите знания и умения за решаване на проблеми в ново или непознато обкръжение, за аналитично мислене и осъзнаване на реалната среда;

- методологията за анализиране и противодействие на рисковете и заплахите за националната сигурност.

2. Да има умения за:

- работа с нормативните документи, регламентиращи изграждането и защитата на елементите на системите на националната, административната и информационната сигурност;

- методите и средствата за несанкционирано прехващане на информация, основните методи и средства, използвани за защита от несанкциониран достъп до информацията в съвременните корпоративни мрежи;

- дефиниране и оценяване на информационните и физически активи на организацията;

- определяне на уязвимостите и заплахите и избиране на адекватен метод за оценка на риска, методи за третиране на риска и разработване на политика за информационна сигурност на корпоративните комуникационни и информационни системи;

- вземане на оптимални експертни решения и предлагане на адекватни на заплахите организационни и технически методи и средства, стратегии, политики и технологии за защита на информацията в

корпоративните информационни мрежи и в системите за сигурност на организациите;

- планиране, разработване и управление на реализацията на сигурност в организациите по отделните аспекти на физическата, документалната, индустриалната сигурност и на сигурността на автоматизирани информационни системи и мрежи;

- работа и ръководство на екип по оценка на риска и разработване на политики за сигурност на организациите;

- организиране на експертната дейност по защита на информацията на звена от националната сигурност;

- вземане на оптимални експертни решения с използване на съвременни методи за ръководене на звена от подсистемите на националната сигурност;

- комуникативни умения, позволяващи приспособяване към спецификата на общуване с представители на различни социални сфери и с различни адресати;

- формиране на корпоративен дух и изграждане на нова управленска култура, необходими за реализацията на креативен стил на поведение и овладяване на евристични методи на работа.

3. Компетентности за:

- самостоятелно действие и инициативност;
- съобразителност, решителност и инициативност;
- издръжливост на физически и психически натоварвания;
- адаптиране към нови условия и дейности;
- администриране и управление на професионални дейности, екипи и ресурси.

1.4. Реализация на завършилите специалността

Подготовката на експертите от специалност „Административна и информационна сигурност“ им дава възможност да работят със съвременни компютърни системи, с основни пакети от приложни програми в различни програмни среди; да изпълняват проектни, организационни, контролно-регулативни функции; корективно да въздействат при изграждане и ръководство на звена и елементи от подсистемите на националната сигурност.

Завършилите успешно обучението си получават необходимата квалификация за работа в управленски и административни звена в структурите на Президентство, Министерски съвет, Министерство на отбраната, Министерство на вътрешните работи, останалите министерства,

държавните и изпълнителните агенции, областните и общинските администрации, да извършват експертна дейност в търговските дружества, да управляват корпоративна разузнавателната и контраразузнавателна дейност на търговски дружества, политически и обществени организации, в структури за защита на населението при бедствия (в системата на гражданска защита; подготовка и участие на специализирани сили в спасителни и защитни операции; подготовка на населението за оцеляване в бедствени ситуации; подготовка на територията и инфраструктурата; нормативна уредба и заделяне на ресурси; моделиране и прогнози на вероятни бедствия), участие в екипи за управление на операции, различни от война и др.

2. Учебен план

Учебният план на специалността се изготвя по семестри в стандартен формат и включва задължителни атрибути:

- названието на учебните дисциплини;
- други форми на учебния процес (стажове, практики), тяхното кодифициране по определен ред;
- семестриалната часова заетост на студентите по форми на учебните занятия и по дисциплини, за самостоятелната работа;
- кредитните точки по всяка дисциплина;
- формата на контролните проверки на резултатите от обучението;
- семестриалният график на учебния процес.

Учебният план съдържа заетостта на студента по видове занятия през целия срок на обучение и общ баланс на часовата заетост, която трябва да съответства на Държавните изисквания за образователно-квалификационна степен „бакалавър.“ При формирането на учебния план се има предвид, че в бакалавърската степен учебни дисциплини от различни научни области се интегрират, за да се постигне по-голяма професионална широта и мобилност. Набляга се на класическата и специализираната подготовка на студентите чрез провеждане на продуктивните и репродуктивни класически знания.

Учебният план по стандарта на специалност „Административна и информационна сигурност“ на НВУ „В. Левски“ от Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ - Шумен, заедно с дисциплините, предвидени в него, осигурява постигането на всички заложи в квалификационната

характеристика резултати от обучението по отношение на знания, умения, ценности и компетентности.

При оценката на програмите за обучение по учебните дисциплини по Системата за управление на качеството на обучението (СУКО) и научните изследвания и нейната критериална система се следи дали са създадени планови предпоставки и къде, как и доколко на практика се постигат всяко предвидено знание, умение, ценност и компетентност.

Задължителните учебни дисциплини осигуряват фундаментална подготовка в професионалното направление и са научната основа на специалността.

Избираемите дисциплини осигуряват специфични знания и компетентности от областта на специалността. Те са формирани с оглед получаване на атрактивните и търсени от студентите знания и умения, които могат да им дадат шансове за личен просперитет и успешна реализация. Към тях могат да се отнесат и дисциплини за общокултурна и образователна подготовка.

Факултативните учебни дисциплини дават знания и умения в съответствие с личностните интереси на студентите. Факултативното обучение подсилва дадената свобода на избора.

Практическото обучение отговаря на мисията на Университета и трябва да е в пълно съответствие с теоретичните знания, професионалната квалификация и компетенциите като следствие от нуждите и потребностите на бизнеса, необходими на пазара на труда, към който е ориентирана специалността.

Съотношението на структурните елементи на учебните планове по видове подготовка за всяка от програмите е аналогично с това на водещи по съответните специалности чуждестранни висши училища с подобни мисии, но доминантен показател е съответствието му с мисията на Университета и неговите ценности.

Обучението на студентите се осъществява съгласно глава трета „Организация и провеждане на учебния процес“ от Правилника за приема и учебната дейност в Националния военен университет „Васил Левски“ (приет с протокол №79/24.04.2013 г. на Академичния съвет).

Мнението на обучаемите относно организацията и качеството на живот в Националния военен университет „Васил Левски“, обучението и участието им в органите на управление се отчита с Методика за отчитане мнението на обучаемите за учебния процес и административното обслужване (приета 2005 г.).

С цел повишаване мотивацията на студентите за участие в учебния процес, въз основа на постигнатите резултати в обучението ежегодно се извършва класиране на студентите по показатели и критерии, регламентирани в Методика за ежегодна оценка и класиране на студентите от НВУ “В. Левски” (приета с протокол № 53/13.01.2011 г. от Академичния съвет). С резултатите от класирането се запознава всеки студент от специалност „Административна и информационна сигурност“.

3. Прием на студенти в специалността

Приемането на студенти се извършва по реда на глава втора „Прием на обучаеми“ от Правилника за приема и учебната дейност в Националния военен университет „Васил Левски“.

В бакалавърската програма по специалността „Административна и информационна сигурност“ за обучение в Националния военен университет се приемат студенти със средно образование, които отговарят минимум на изискванията на Националната квалификационна рамка на Република България (приета с Решение № 96 на Министерския съвет от 02.02.2012 г.).

Кандидатите трябва да притежават задълбочени фактологични и теоретични знания в широк контекст, в който се разполага и специалността. Кандидатите трябва:

- да познават начини за обработка, използване и анализиране на специфична и сложна информация, както и да притежават набор от познавателни и практически умения за решаване на задачи от съответното равнище на образование;

- да са запознати с принципите на планиране, организация и контрол на процесите в определена сфера на дейност;

- да могат да правят устни и писмени изложения, да формулират инструкции, задачи, обяснения, като използват съответната за определената област терминология;

- критично да осмислят и оценяват от различни гледни точки по зададени критерии резултати от решаване на задачи и проблеми в определена сфера на обучение;

- да трансферират знания и умения между отделните области при решаване на задачи и специфични проблеми;

- да имат добри познания за демокрацията, гражданското общество и международния правов ред.

Когато кандидатите са от страни, за които тези изисквания към средното образование не са валидни, в Университета се провежда входящ контрол и при необходимост кандидатите се обучават с цел приравняване към българските (европейските) стандарти.

4. Академичен състав на специалността

4.1. Количествени и нормативни изисквания

Количествените и нормативни изисквания към академичния състав на специалността „Административна и информационна сигурност“ се съдържат в чл. 17 ал. 2, т. 2, на ЗВО (изм. ДВ. бр.79 от 13 октомври 2015 г.), според който „преподавателите на основен трудов договор трябва да водят не по-малко от половината от аудиторните и практическите занятия, като хабилитираните лица в него четат не по-малко от 70 на сто от лекционните курсове.“ До 30 на сто от лекционните курсове могат да се възлагат и на нехабилитирани преподаватели с образователна и научна степен „доктор“.

4.2. Общи изисквания към академичния състав на бакалавърската програма

Съдържат се в глава пета „Атестиране на академичния състав“ от Правилника за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в Националния военен университет „Васил Левски“ (приет с протокол № 61/27.09.2011 г. на Академичния съвет) и Методиката за атестиране на академичния състав в Националния военен университет „Васил Левски“.

На атестиране подлежат: веднъж на 3 пълни учебни години нехабилитираните и веднъж на 5 пълни учебни години хабилитираните преподаватели, като за начало на този срок се счита датата на заповедта за назначаване на лицето на съответната академична длъжност.

Показателите, общите и частните критерии за атестиране се определят с Правилника за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в Националния военен университет „Васил Левски“ и минималните наукометрични изисквания за заемане на съответната академична длъжност.

При оценката се имат още предвид следните изисквания за качество, предявявани към преподавателя:

1. Да притежава знанията, уменията, компетентностите и качествата, предвидени в т. 1.2 и 1.3 на този стандарт, да умее да ги преподава и обяснява, да увлича студентите към постигане на целите на обучението.

2. Да се отнася към тях като към първостепенна доминанта в неговата университетска ангажираност.

3. Да участва активно в развитието на науките, които преподава.

4. Да участва в национални и международни научни проекти и научни форуми, да търси признание в световната научна общност с акцент в европейското пространство за висше образование и наука.

5. Да има активна издателска дейност, доминанта в която са учебници и учебни пособия с най-новите знания и умения по дисциплините, които преподава, и с постиженията в образователната наука.

6. Да поддържа активни връзки с бизнеса и професионалните гилдии, да реализира и прилага научните си изследвания и иновации, да следи съвременната практика по специалността си.

7. Да усъвършенства непрекъснато собствената си научна, методична, езикова и професионална подготовка с цел постигане на съвършенство в преподавателската си дейност.

8. Да прилага интерактивни форми, които активизират студентите и ги включват като равноправни участници в учебния процес.

9. Да се стреми да прилага най-успешните дидактични методи и педагогически практики да предава уменията на студентите сами да се учат и в бъдеще.

10. Да общува със студентите си и им оказва помощ за усвояване на преподаваните знания, ключови компетентности и приложими умения.

11. Да се стреми да постига висока успеваемост на студентите и дипломантите, които ръководи.

12. Да отчита мненията на студентите, работодателите и другите потребители за резултатите от своята работа и се съобразява с тях в самоусъвършенстването на академичната си дейност.

13. Да привлича за съвместна научноизследователска дейност студенти в екипи по творчески проекти с акцент върху откриване и насърчаване на талантливите студенти, включително съвместни публикации с тях.

14. Обективно, безпристрастно и справедливо да оценява обучаемите си, като спазва стандартите на Университета.

4.3. Специфични изисквания

Професионалната квалификация, научна и методическа подготовка на преподавателите, както и другите съдържателни изисквания към академичния състав, се съдържат в академичните стандарти на дисциплините по учебния план на специалността.

Факултетният съвет, който контролира специалността, поставя и други специфични изисквания към академичния състав, провеждащ тази програма.

За степента на удовлетвореност на студентите от преподавателския състав по специалността се провеждат регламентирани проучвания, доминирани от оценъчни анкети.

Академичният стандарт е утвърден от Факултетния съвет на Факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ с протокол № 85 от 12.04.2016 г.